

Medaljer
utgivna av
SVENSKA
AKTUARIEFÖRENINGEN

Gösta Mittag-Leffler (1846-03-16—1927-07-07)

Matematiker. Professor 1877-81 vid Helsingfors Universitet och 1881-1911. vid Stockholms Högskola.

En av stiftarna av Svenska Aktuarieföreningen, vars ordförande han var under 1904-1909.

1916 grundade Gösta och Signe Mittag-Leffler det matematiska forskningsinstitutet *Institut Mittag-Leffler* i Djursholm. Institutet ställdes under Kgl. Vetenskapsakademien 1919.

Mittag-Leffler var ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien från 1883 och även hedersledamot av brittiska Royal Society.

Ur Aktuarieföreningens tjugofemårskrift kan vi läsa följande:

Gösta Mittag-Leffler skall alltid av föreningen bevaras i tacksamt minne för det han vid föreningens stiftande ställde sig i spetsen och under de första åren som ordförande ledde föreningen.

Den 24 februari 1916 beslöt föreningen att med anledning av Mittag-Lefflers sjuttioårsdag den 16 mars låta prägla en medalj med hans bild. I sitt tacktal sa han bland annat följande.

... Däremot har jag alltid, så långt min förmåga hunnit, arbetat för att försäkringsproblemen i vårt land måtte komma att vila på solid vetenskaplig grund. Och detta kan ej vara fallet, utan att det normerande inom försäkringsanstaltens ledning är och förbliver det matematiska tänkandet. ...

.. Ingen kan erhålla en härligare gåva än den vunna övertygelsen, att andra skola övertaga och fullfölja och med större framgång fortsätta hans egna strävanden.

Gravyr: Skulptören Carl Fagerberg

Tillverkare: Myntverket

År: 1916

Beslut av AFs styrelse 1916-02-24

Mått, diameter: 40 mm

Metall: silver och brons

Antal exemplar:

Silver
1916: 10

Brons
1916: 65

Inköp: 1286,42 kr; Försäljning första året, 1916, 1257,50 (6 silver + 59 brons). 1917 såldes 3 silver för 36,97 och 1918 1 silver för 25.-. Det bör alltså ha funnits 6 bronsmedaljer kvar.

Edvard Phragmén (1863-10-02--1937-03-13)

Matematiker. Professor 1892-1904 vid Stockholm Högskola. Försäkringsdirektör.

Försäkringsinspektionens 1:e överdirektör 1903-1908.

Vd för Allmänna Liv 1908-30 och för Allmänna Liv-Oden 1930-33.

Styrelseordförande i Återförsäkringsaktiebolaget Sverige 1914-37.

En av upphovsmännen bakom den proportionella valmetoden vid riksdagsval.

Han invaldes 1901 i Kgl. Vetenskapsakademien.

Ur Aktuarietföreningens tjugofemårsskrift kan vi även läsa följande:

När Svenska Aktuarietföreningen firar tjugofemårsdagen av föreningens stiftande, har Phragmén under tjugo år varit dess ordförande, och för att giva uttryck åt sin tacksamhet för vad Phragmén under dessa år betytt för föreningens och aktuarietväsendets utveckling beslöt föreningen vid sammanträde den 30 mars 1928 under Lundbergs presidium att till jubileumsdagen slå en medalj med hans bild. Åt medaljgravören Svante Nilsson uppdrogs att utföra medaljen.

Hvar 8 Dag, 11 oktober 1903

EDVARD PHRAGMÉN.

Till öfverdirektör och chef för försäkringsinspektionen har nyligen förordnats förutvarande försäkringsinspektören, professorn m. m. LARS EDVARD PHRAGMÉN, som den 2 oktober fyllde 40 år.

Hr P. är, som bekant, en ovanligt framstående matematiker. Son af den bekante skolmannen, matematikern, f. rektorn vid Örebro högre allm. läroverk L. J. Phragmén, blef P. student i Uppsala 1882, fil. kand. 1886, fil. lic. 1889 och i februari 1890 docent vid Stockholms högskola, där han studerat för Sonja Kovalevsky och professor Mittag-Leffler. Han utnämndes i sept. 1892 till professor Kovalevskys efterträdare som professor i högre matematisk analys vid högskolan. Som vetenskaplig skriftställare har han bland annat flitigt medverkat i redaktionen af »Acta Mathematica».

P., som är af mycket praktisk anläggning, blef 1897 matematiker i Allmänna liförsäkringsbolaget, hvilken befattning han beklädde till juli 1902, då han blef professor Lindstedts efterträdare som försäkringsinspektör i den mening den äldre lagen stadgade. P. var för öfrigt medlem af den kommitté, som å Försäkringsföreningens vägnar granskade 1897 års utkast till försäkringslag samt ledamot af den skandinaviska kommittén för icke normala risker. År 1900 utsågs P. jämte direktör J. Bäckman af regeringen att vara extra ledamöter af den skandina-

viska lagkommissionens svenska afdelning under sammanträdena i Sverige — hvilket utnämmande kom till stånd på grund af en del yngre liförsäkringsbolags erinringar om, att äfven representanter för de ömsesidiga liförsäkringsbolagen borde finnas i kommissionen.

Försäkringsinspektionen, sådan den ter sig i dag, är ju föreskrifven af den nya försäkringslag, som nyligen erhållit k. m:ts stadfästelse. Genom den nya försäkringsinspektionen kommer en, såsom är att hoppas, både för anstalterna och allmänheten nyttig tillsyn att utövas öfver bolagen, hvilkas soliditet i allmänhet hittills varit en heder för Sverige, och om hvilkas fortsatta blomstring man blott kan ha en önskan.

År 1895 framlade professor Phragmén sin uppsats »Om proportionella val», och han blef äfven medlem af den härom året tillsatta kommittén för utredningen af en proportionell valmetod, som kunde användas vid valen till Andra kammaren. Det förljudes, att kommittén byggt sitt förslag hufvudsakligen på Phragméniska metoden.

Professor Phragmén har på den senare tiden deltagit i ett försäkringsmöte i Amerika. Det är stora och viktiga uppgifter han har sig förelagda i sin nya befattning, men hans klara förstånd skall säkert gå i land härmed till fosterlandets båtnad.

Gravyr: Gravören Svante Nilsson

Tillverkare: CC Sporrong & Co

År: 1929

Diskuterades på föreningsmöte 1928. Beslut togs 1928-03-30 om inköp. Leverans skedde 1929-02-08. Betalning 1929-03-05 (Guld: 225.-, Silver: 9.-/st och Brons: 3.-/st).

Mått, diameter: 45 mm

Metall: guld, silver och brons

Antal exemplar:

Guld

1929: 1 ex tilldelat Phragmén

Silver

1929: 30

Stämpel: C8

Brons

1929: 70

Harald Cramér (1893-09-25--1985-10-05)

Matematiker och statistiker. Professor 1929-58 i försäkringsmatematik och matematisk statistik vid Stockholms Universitet.

Rektor vid Stockholms Högskola 1950-58 samt universitetskansler 1958-61.

En av den matematiska statistikens förgrundsgestalter under 1900-talet.

Var verksam som aktuarie vid livförsäkringsbolag.

Invaldes 1941 som ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien och blev 1943 ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien.

1958-05-12 beslöt föreningen i enlighet med förslag från styrelsen att låta prägla en minnesmedalj för att fira ordförändens 65-årsdag den 25/9 1958.

Gravyr: Gravören Gösta Carell & Skulptören Walter Bruno

Tillverkare: CC Sporrong & Co

År: 1958

1958-10-09 lämnades likvid till Sporrong om 3800.-.

Mått, diameter: 56 mm

Metall: Guld, Silver och Brons

1958: Vid årsskiftet 1958-12-31 fanns det kvar 20 brons, 2 silver och 2 i förgyllt silver. Under 1959 försåldes 1 brons.

1985: offert begärd i maj. 1985-08-26 levererades 50 i brons (64.-/st), 2 i oxiderat, kontrollerat silver (649.-/st) samt 5 etui

1999: Leverans skedde 1999-02-14

Antal exemplar:

1958: 5 Förgyllt silver

Silver

1958: 25 (H9)

1967: -

1985: 2 (L10)

1999: 10 (A11)

Totalt: 37

Brons

1958: 70

1967: 1

1985: 50

1999: -

Totalt: 121

Stansnr: 25503 resp 25504

Svenska Aktuarieföreningen stiftades i samband med ett konstituerande sammanträde den 3 mars 1904. Föreningens stiftare var Mittag-Leffler, Fredholm, Hultman, Fränckel, Tiselius, Jäderin, Dickman, Boije af Gennäs, Stoltz, L. Phragmén, Nordenmark, Herman Lundgren, Rydin, Montén och Lundberg.

Enligt stadgarnas § 1 utgör föreningen *en sammanslutning av personer, vilka utöva aktuariefattning i svenska försäkringsbolag eller på annat sätt syssla med försäkringstekniska angelägenheter.*

Föreningens tre första ordföranden var

Gösta Mittag-Leffler 1904-03-22 - 1909-03-19
(1846-1927)

Edvard Phragmén 1909-03-19 - 1935-01-31
(1863-1937)

Harald Cramér 1935-01-31 - 1964-10-05
(1893-1985)

Till alla de tre första ordförandena har föreningen låtit slå medaljer. Dessa presenteras på de föregående sidorna.

Källor:

Aktuarieföreningen: Protokoll och handlingar samt kassaböcker

Hvar 8 Dag (1903): Artikel ur tidskriften från den 11 oktober.

Landi, Giacomo (1994): Numismatique de l'assurance (Försäkringsnumismatik) Sverige. Generali Group. Bruxelles.

Nationalencyklopedin

Sporrongs AB: Jan Fredriksson och VD Michael Englund (email)

Svenska Aktuarieföreningen 1904-1929. Minnesskrift. Stockholm 1929. Almqvist & Wiksell, Uppsala

Svenska Aktuarieföreningen Femtio år. Stockholm 1954. Almqvist & Wiksell, Uppsala

Svenska Aktuarieföreningen Sjuttiofem år. Stockholm 1979. Almqvist & Wiksell, Uppsala